

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України «Про внесення змін
до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення
організаційного забезпечення судового процесу»
(реєстр. № 13448 від 04.07.2025)*

***Анотація.** В інформаційній довідці висвітлено результати аналізу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення організаційного забезпечення судового процесу» (реєстр. № 13448 від 04.07.2025), спрямованого на оптимізацію організаційного забезпечення судового процесу.*

***Ключові слова:** судовий процес, суддя, помічник судді, секретар судового засідання, Єдиний державний демографічний реєстр.*

Вступ. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення організаційного забезпечення судового процесу» (реєстр. № 13448 від 04.07.2025) (далі – законопроект) розроблений з метою удосконалення організаційного забезпечення судового процесу.

Для досягнення визначених цілей законопроектом пропонуються відповідні зміни до Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України), Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України), Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України), а також Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус».

Необхідність розробки законопроекту, як зазначено у пояснювальній записці до нього, обґрунтовується тим, що чинне законодавство «вимагає від судді, який бажає отримати інформацію з Єдиного державного демографічного реєстру, Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань або Державного реєстру речових прав на нерухоме майно самостійно готувати відповідні запити, направляти їх до зазначених реєстрів та отримувати інформацію. Хоча такі дії носять суто технічний та організаційний характер, суддя не може доручити їх здійснення помічнику або секретарю судового засідання. Така ситуація потребує врегулювання, адже направлення запитів та отримання інформації із зазначених реєстрів є суто технічною дією, а тому можливість передати її здійснення помічнику судді або секретарю судового засідання (за дорученням судді) повністю узгоджуються з їхніми посадовими обов'язками. Це також дозволить зменшити навантаження на суддю та позбавить його необхідності самостійно вчиняти зазначені дії, які носять організаційний характер».

Основна частина. Основні новели законопроекту спрямовані на нормативне закріплення у зазначених вище процесуальних кодексах можливостей доступу судді, помічника судді та секретаря судового засідання до користування даними Єдиного державного демографічного реєстру, іншими автоматизованими інформаційними й довідковими системами, реєстрами та

банками даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, для забезпечення можливості ідентифікації учасників судового процесу.

Підтримуючи у цілому позицію щодо актуальності і важливості прийняття законопроекту, водночас вважаємо доцільним висловити окремі міркування щодо його положень.

Запропоновані зміни до статей 41 ГПК України, 42 ЦПК України та 42 КАС України передбачають доповнення їх новим положенням такого змісту: «Суддя з метою ідентифікації учасників судового процесу може користуватися даними Єдиного державного демографічного реєстру, іншими автоматизованими інформаційними і довідковими системами, реєстрами та банками даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування». Слід, однак, відзначити, що ці статті кодексів стосуються визначення складу учасників справи у відповідних процесах. Тому зміст пропонованих доповнень, на нашу думку, не узгоджується з назвою цих статей. Слушним видається, аби такі пропозиції законопроекту були відображені у статтях кодексів, якими регулюються питання забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи (стаття 6 ГПК України, стаття 14 ЦПК України, стаття 18 КАС України).

Висновки. Аналіз положень законопроекту свідчить про те, що вони спрямовані на удосконалення організаційного забезпечення судового процесу. Водночас законопроект потребує доопрацювання в контексті висловлених застережень та пропозицій техніко-юридичного характеру.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені у документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*